

2010:05

ANTIKVARISK KONTROLLRAPPORT

Litslena kyrka

OMLÄGGNING AV TAK PÅ LITSENA KYRKA, LITSENA SN, ENKÖPINGS KN

UPPLANDSMUSEET

Per Lundgren 2010

Omslagsfotografi: Fixering av plåtar inför falsning på långhusets södra takfall
Foto: Per Lundgren, Upplandsmuseet 2008

Upplandsmuseets rapporter 2010:05

ISSN 1654-8280

© Upplandsmuseet 2010

UPPLANDSMUSEET

INNEHÅLL

Sammanfattning av utförda arbeten	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	5
Utförda åtgärder	6
Kulturhistorisk bedömning av utförda arbeten	9
Övriga handlingar med relevans för ärendet	9

SAMMANFATTNING AV UTFÖRDA ARBETEN

Restaureringen innefattade rivning av befintligt plåttak på kyrkan och stigportarna, reparation av underbrädning, nyläggning av plåttak, översyn av åskskydd samt målning av plåttak och vissa trädetaljer i anslutning till taken. Dessutom har takprydnaderna renoverats.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Objekt	Litslena kyrka
Socken	Litslena
Kommun	Enköping
Byggherre	Enköpings kyrkliga samfällighet
Arbetshandlingar	Plåtkonsult R. Svensson AB 2007-02-08
Byggleddare	Ola Svensson, Plåtkonsult R. Svensson AB
Entreprenör	Andreassons Plåtarbeten (ge) Mårda Husrenoveringar AB (ue)
Antikvarisk kontrollant	Upplandsmuseet genom Per Lundgren
Byggnadstid	augusti 2008 – maj 2009
Antikvarisk slutbesiktning	2009-10-09
Diarienummer	Km-151-2007
Länstyrelsens diarienummer	433-12770-06

BYGGNADSHISTORIK MED RELEVANS FÖR ÄRENDET

Kyrkan fick ett nytt, flackare tak efter en brand 1880. Taket belades med svartmålad, skivtäckt plåt. Vid samma tillfälle försågs kyrkan med en vindflöjel med årtalet 1881. Skivtäckningen var enkelfalsad med hakfalsar på linje och plåtformat 60 x 120 cm.

Den gamla plåten från 1880. Plåten var målad med oljefärg på undersidan.

*Den gamla plåtens
läggningsmönster med
hakfalsar på linje.*

*Underbrädningen var i
förhållandevis god
kondition och mycket
lite behövde bytas.*

UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Efter rivning av befintlig plåt lagades underbrädningen och ny skivtäckning utfördes på underlagspapp typ YAP Underfelt. Skivtäckningen av långhus, vapenhus och sakristia utfördes med 25 mm hög enkelfalsad ståndfals och dubbelfalsad hakfals. En klammer per plåt användes. Klammern fästes med rostfri skruv. Plåtarna falsades med blöt linoljefärg (grå). Falsat mått på de nya plåtarna är 610 x 550 mm. Plåten är 0,7 mm tjock och varmförzinkad. Språngblecket är utfört av 1 mm aluzink med 35 mm invik. Plåtarna falsades ihop på marken till 7 skivor långa block, som sedan falsades ihop med det övriga plåttaket. Plåten betsades innan läggningen 2008 och målades 2009 med Pentur Kultur, svart.

Hakfalsar på förfalsade skivor innan läggning

Hängrännor och stuprör återmonterades inte efter restaureringen.

De två stigportarna hade redan innan restaureringen en täckning med småplåt. Den nya täckningen utfördes snarlik den befintliga men mednockfals i stället för nockplåt och med något längre taksprång.

Stigporten i väster innan omläggning.

Stigporten i väster efter omläggning.

*Detaljutförande av taksprång och gavelski-
vor innan respektive
efter omläggning.*

Kyrkans takprydnader demonterades, gjordes rena, målades och sattes upp igen. Dessutom sågs åskskyddet över.

*Litslena kyrka efter
slutförd restaurering*

KULTURHISTORISK BEDÖMNING AV UTFÖRDA ARBETEN

Restaureringen har utförts med god omsorg om byggnadens kulturhistoriska värden.

Byggnaden har fått en ny täckning i småplåtsformat som avviker från den tidigare och ger täckningen en äldre karaktär än den ursprungliga från 1881.

ÖVRIGA HANDLINGAR MED RELEVANS FÖR ÄRENDET

2007-02-16 Länsstyrelsen: beslut om tillstånd 4333-12770-06

2008-06-09 Plåtkonsult Rolf Svensson AB: protokoll startmöte

2008-08-27 Plåtkonsult Rolf Svensson AB: protokoll byggmöte 1

2008-09-24 Plåtkonsult Rolf Svensson AB: protokoll byggmöte 2

2009-10-13 Upplandsmuseet: antikvarisk slutbesiktning